

ÖSSZEFOGLALÓ

Az Országos Választási Bizottság 2008. JÚLIUS 28-án megtartott üléséről

Jelen voltak:

Dr. Szigeti Péter, OVB elnök
Dr. Halmai Gábor, OVB elnökhelyettes
Dr. Fazekas Marianna, OVB tag
Dr. Ivancsics Imre, OVB tag
Dr. Molnár Miklós, OVB tag
Dr. Bordás Vilmos, OVB tag
Dr. Poczkodi Balázs, OVB tag
Dr. Vejkey Imre, OVB tag

Az ülés napirendjét az OVB az alábbiak szerint egyhangúlag elfogadta.

N a p i r e n d

- I. Országos népszavazások és népi kezdeményezések elbírálása**
- II. Egyebek**

I. Országos népszavazások és népi kezdeményezések elbírálása

I/1. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés a képviselők többségének szavazatával törvényben határozza meg a megújuló energia egyedi háztartási célú termelését ellátó vagy kiegészítő berendezések általános forgalmi adótól való mentességét?”

Az OVB megállapította, hogy a népi kezdeményezésben feltenni kívánt kérdés félrevezető, mert a választópolgárok számára arra enged következtetni, hogy a kezdeményezésben szereplő javaslattal kapcsolatban az Országgyűlésnek nem csak megtárgyalási kötelezettsége van, hanem köteles azt elfogadni is.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/2. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az országgyűlési képviselői tisztség az önkormányzati képviselői, a polgármesteri és az európai parlamenti képviselői tisztségek mindegyikével összeférhetetlen legyen?”

A népszavazási kezdeményezés a törvényben meghatározott formai, valamint tartalmi követelményeknek eleget tesz, ezért az OVB a kérdést 7:1 arányban hitelesítette.

I/3. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a Nemzeti Civil Alapprogram irányító testületeinek országgyűlési képviselők, önkormányzati képviselők, polgármesterek és európai parlamenti képviselők, valamint ezek közeli hozzátartozói (Ptk. 685. § b) és MT. 139. § (2) bármelyike alapján) ne lehessenek tagjai?”

Nem egyértelmű a kérdés azért, mert a kezdeményező a közeli hozzátartozó meghatározására megjelölt jogszabályhelyekre csak a törvények nevének – az MT. esetében az általa kitalált rövidítésével utal, ami a választópolgárok jelentős része számára nem ismert.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/4. „Akarja-e Ön, hogy az állami közszolgálati műsorszolgáltatók kuratóriumainak tagjait kizárólag a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvényben meghatározott civil szervezetek delegálhassák?”

Nem egyértelmű a kérdés azért, mert a műsorszolgáltatók nem állami tulajdonban állnak, hanem gazdasági társaságként működnek, amelyeknek csak a tulajdonosi jogait gyakorolják közalapítványok kuratóriumai.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/5. „Akarja-e Ön, hogy bármilyen adócsalással kapcsolatba hozható ügyek adatait ne lehessen semmilyen módon titkosítani?”

A jogalkotó számára nem értelmezhető pontosan, milyen tartalmú szabályozást igényelne a kezdeményezésben foglaltak megvalósítása, a „bármilyen adócsalást”, illetőleg a „titkosítás” nagyon tágan értelmezhető fogalmi miatt.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/6. „Akarja-e Ön, hogy az államtitokká nyilvánításról és az államtitkok nyilvánosságra kerüléséről a politikai pártoktól független magyar civil szervezetek által e célból delegált tagok döntsenek?”

Sem a jogalkotó, sem a választópolgárok számára nem egyértelmű „a politikai pártoktól független magyar civil szervezetek” fogalma. Emellett a kérdés azért is megtévesztő, mivel úgy is értelmezhető, hogy a politikai pártok döntenek az államtitokká nyilvánításról, holott azt jogszabályban meghatározott államigazgatási szervek végzik.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/7. „Akarja-e Ön, hogy minden olyan miniszterelnök-jelölt, aki az országgyűlési képviselő-választás előtt a megválasztása érdekében hazudik és megtéveszti a választókat, minimum öt év letöltendő szabadságvesztéssel legyen büntetve esetleges mentelmi jogának lejárta után is?”

A jogalkotó számára nem derül ki a kérdésből, miként kívánja megvalósítani a „hazugság” büntetési tényállássá tételét. A kérdésből az sem derül ki, mely „miniszterelnök-jelöltre” vonatkozik: valamennyi olyan személy elkövetője lehetne-e a javasolt bűncselekménynek, akit a választáson induló párt miniszterelnök-jelöltként nevesít, vagy csak az a személy, akit a választás eredménye alapján a köztársasági elnök miniszterelnöknek jelöl az Országgyűlés számára. Az egyértelműségnek ez a hiánya mind a választópolgárokat, mind a törvényalkotót illetően akadályát képezi a hitelesítésnek.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/8. „Akarja-e Ön, hogy Magyarországon csak olyan vállalatok végezhesenek gazdasági tevékenységet, amelynek tulajdonosai és könyvelési adatai az APEH által ellenőrizhetőek?”

Nem egyértelmű, hogy az APEH ellenőrzés mire terjedne ki: a vállalatoknak csak a Magyarországon végzett tevékenységhez kapcsolódó könyvelési adatai lennének ellenőrizhetőek, vagy pedig a vállalat teljes könyvelése. Így egy eredményes népszavazás esetén azon külföldi cégek, amelyeknek teljes könyvelését az APEH nem jogosult ellenőrizni, nem végezhetnének gazdasági tevékenységet.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/9. „Akarja-e Ön az Országos Egészségügyi Pénztár gazdálkodását pártoktól független magyar civil szervezetek ellenőrizték szankcionálási joggal?”

A kérdésből nem lehet pontosan megállapítani, hogy mi számít „pártoktól független magyar civil szervezetnek”. Eredményes népszavazás esetén a jogalkotó számára nem lenne egyértelmű, hogy milyen szabályt alkosson a pártoktól való függetlenség biztosítására, hogy már a párttagság, vagy például egy párttal fennálló gazdasági kapcsolat tekinthető kizáró oknak. Nem egyértelmű továbbá az sem, milyen módon választanak ki az ellenőrző civil szervezeteket a mintegy 65.000 civil szervezet közül, továbbá értelmezhetetlen a „szankcionálási jog” is.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/10. „Akarja-e Ön, hogy az Alkotmányban leírt rendkívüli állapot kivételével az 5 millió forintnál nagyobb mértékben közpénzeket tartalmazó szerződésekről és beszerzésekről kizárólag nyílt közbeszerzési eljárással lehessen dönteni?”

A kérdésből sem a jogalkotó, sem a választópolgár számára nem derül ki egyértelműen, hogy mi tekinthető „közpénzeket tartalmazó szerződésnek, beszerzésnek”, azaz pontosan milyen esetekben kellene nyílt közbeszerzési eljárást alkalmazni. A „közpénz” fogalma nincs jogilag pontosan meghatározva, így ez szűkebb értelmezéssel vonatkozhat kizárólag a költségvetési szervek által kezelt pénzekre, de ellenkező esetben akár ide lehet sorolni minden olyan pénzeszközt, amely akár többszörös áttétellel kapcsolódik az államháztartás alrendszeréhez (pl.: kisvállalkozás számára nyújtott pályázati támogatás felhasználása).

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/11. „Akarja-e Ön, hogy minden közbeszerzési eljárásban nyert megbízásnál a pénz útja nyilvánosan követhető legyen egészen a megbízást valóban elvégző vállalkozásig, ha az legalább 1 millió forint díjazásban részesül?”

A beadványozó nem fogalmazza meg, hogy mit ért a „nyilvánosan követhető” kifejezés alatt, azaz milyen módon kellene nyilvánosságra hozni (pl. Magyar Közlönyben, országos napilapokban vagy más egyéb módon) a „pénz útját”, ami szintén pontatlan meghatározás. Ezen kívül sem a jogalkotó, sem a választópolgárok számára nem lehet egyértelmű a „megbízást valóban elvégző vállalkozás” fogalma, mivel a kérdésből nem derül ki, hogy milyen esetben tekinthető valóban elvégzettnek a megbízás.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/12. „Akarja-e Ön ,hogy minden privatizált ingatlan minden adásvételi adata nyilvánosan követhető legyen?”

A kérdésben több olyan fogalom is szerepel, amely nem egyértelmű sem a választópolgárok, sem – egy eredményes népszavazást esetén – a jogalkotó számára. Egyrészt nem egyértelmű, hogy egy privatizált ingatlan esetén csak magának a privatizációs ügyletnek az adatai legyenek nyilvánosak, vagy ennek az ingatlanak az ezt követő minden további tulajdon-átruházási szerződése is. Nem megfelelő továbbá a „minden adásvételi adat” megfogalmazás sem, mivel nem egyértelmű, hogy ebbe pontosan mely adatok, vagy esetleg a teljes szerződés beletartozik-e. Ezen kívül egy eredményes népszavazás után a jogalkotó számára nem lenne egyértelmű, hogy milyen módon biztosítsa „nyilvánosan követhető” előírást. Egy hivatalos lapban kellene-e közölni az adásvételi adatokat, vagy más elektronikus, vagy akár helyben szokásos módon legyenek az információk hozzáférhetőek?

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/13. „Akarja-e Ön, hogy az olajügyeket vizsgáló Pallag László vezette parlamenti bizottság által vizsgált ügyek aktái legyenek teljesen nyilvánosak?”

Sem a jogalkotó, sem a választópolgárok számára nem egyértelmű, mit ért a kezdeményező a „vizsgált ügyek aktáin”. Ezen kívül a kérdés nem egyértelmű volta miatt az sem állapítható meg, mely „vizsgált ügyek aktái” tekintetében dönthet az Országgyűlés a nyilvánosságra hozatalról.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/14. „Egyet ért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés a nyugdíj emelését a nyugdíj összegétől független, egységesen, egyenlő – egyösszegű emelésével.”

A szöveg gyakorlatilag nem kérdés, illetve sem a jogalkotó, sem a választópolgár számára nem teszi nyilvánvalóvá, mi a népszavazással a kezdeményezés benyújtójának célja, mert nyelvtanilag értelmezhetetlen.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

„Egyet ért-e Ön azzal, hogy a Magyar Köztársaságban a nyugdíj emelést a nyugdíj összegtől független, egységesen, egyenlő – egyösszegű emelésével?”

A szöveg gyakorlatilag nem kérdés, illetve sem a jogalkotó, sem a választópolgár számára nem teszi nyilvánvalóvá, mi a népszavazással a kezdeményezés benyújtójának célja, mert nyelvtanilag értelmezhetetlen.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/15. „Egyet ért-e Ön azzal, hogy a Magyar Köztársaságban az előrehozott választással.”

A szöveg gyakorlatilag nem kérdés, illetve sem a jogalkotó, sem a választópolgár számára nem teszi nyilvánvalóvá, mi a népszavazással a kezdeményezés benyújtójának célja, mert nyelvtanilag értelmezhetetlen.

Emellett nem lehet országos népszavazást tartani az Országgyűlés feloszlításáról, a kérdés pedig valószínűleg ezt célozza.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

I/16. „Egyet ért-e Ön azzal, hogy a Magyar Köztársaságban egy új Alkotmányt alkosson – hozzon.”

A szöveg gyakorlatilag nem kérdés, illetve sem a jogalkotó, sem a választópolgár számára nem teszi nyilvánvalóvá, mi a népszavazással a kezdeményezés benyújtójának célja, mert nyelvtanilag értelmezhetetlen.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 8:0 arányban megtagadta.

(Dr. Vejkey Imre OVB tag távozásával a jelenlévő testületi tagok száma 7 fő)

I/17. „Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés és önkormányzati képviselők tiszteletdíja 2010. január 1-jétől a jelenlegi felére csökkenjen?”

A kérdésből nem állapítható meg, hogy a tiszteletdíj felére csökkentését mely időpontban fennálló állapot alapul vételével kell meghatározni.

Emellett a kezdeményezés két kérdést tartalmaz. Egyrészt az önkormányzati, másrészt az országgyűlési képviselők vonatkozásában kíván korlátozást bevezetni. A két kérdés tartalmilag nem függ össze, egy kérdésben szerepeltetésük miatt a választópolgároknak nincs módja külön-külön dönteni támogatásukról.

Ezen kívül országos népszavazást tartani kizárólag az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésben lehet. Az önkormányzati képviselők tiszteletdíját nem az Országgyűlés, hanem a képviselő-testület állapítja meg.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 7:0 arányban megtagadta.

I/18. „Akarja-e, hogy Magyarországon működő multinacionális cégek adókedvezménye 2010. január 1-jétől kezdődően megszűnjön?”

A kérdés formai hibában szenved, a „multinacionális cég” nyilvánvaló elírás, de az OVB nem javíthatja ki a kérdés formai hibáját. A multinacionális cég fogalmából sem derül ki azonban, hogy a kezdeményező a külföldi székhelyű, kizárólag külföldi tulajdonban lévő; külföldi székhelyű, hazai illetve külföldi vegyes tulajdonban lévő; hazai székhelyű külföldi tulajdonú; vagy hazai székhelyű vegyes tulajdonú gazdasági szervezeteket ért-e alatta.

Nem lehet továbbá országos népszavazást tartani a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról. Mivel a kérdés adókedvezmény eltörlésére irányul, közvetlenül érinti a központi adónemeket.

Mindezekre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 7:0 arányban megtagadta.

I/19. „Akarja-e hogy a szociális segély 2010. január 1-jétől csak azoknak a személyeknek járjon, akiknek a családjában élő felnőtt korú személyek összesen legalább évi 180 nap közmunkát végeznek?”

Nem egyértelmű a „családjában élő felnőtt” kifejezés, hiszen nem derül ki, hogy a beadványozó a segély juttatásához a hozzátartozók mely körére kívánja meg a közmunkavégzés kötelezettségét. Nem egyértelmű továbbá az sem, hogy a közmunka végzéssel töltött napokat milyen módon kellene összesíteni.

A megfogalmazás egyértelműségének hiánya lehetővé tesz olyan értelmezést, amely szerint a kezdeményezés az Alkotmányban foglalt szociális biztonsághoz való alapjogot veszélyezteti, mert pl. a munkaképtelen családtagok közmunkavégzési kötelezettségére is vonatkozhat. Így egy eredményes népszavazás az Alkotmány módosítását tenné szükségessé.

Mindezekre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 7:0 arányban megtagadta.

I/20. „Akarja-e, hogy a polgármesteri hivatalok tisztviselői létszáma 2010. évi önkormányzati választások időpontját követően, 2011. január 1-jétől a jelenlegi létszámnak a felére csökkenjen.

Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény értelmében a polgármesteri hivatal létrehozása a képviselő-testület hatáskörébe tartozik, ide értve a hivatalban foglalkoztatottak létszámának meghatározását is.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 7:0 arányban megtagadta.

I/21. „Akarja-e, hogy az önkormányzati képviselők létszáma a 2010. évi önkormányzati képviselői választásokra a a jelenlegi létszámnak a felére csökkenjen?”

A kérdésből nem állapítható meg egyértelműen, hogy a 2010. évi önkormányzati választások idejére milyen módszerrel kellene az önkormányzati képviselők létszámát a felére csökkenteni. A kérdés egyik lehetséges értelmezése lehet, hogy a jelenleg alkotmányosan megválasztott önkormányzati képviselők létszámának felére csökkentését az önkormányzatok kényszerű feloszlásával kell megvalósítani, amely olyan mértékű beavatkozás az önkormányzati testületek működésébe, amely burkolt alkotmánymódosításhoz vezet.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 7:0 arányban megtagadta.

I/22. „Akarja-e, hogy az országgyűlési képviselők létszáma a 2010. évi országgyűlési képviselők választásakor a jelenlegi létszám a felére csökkenjen?”

Országos Választási Bizottság megállapítja, hogy a kezdeményezésben foglalt 193 fős létszámhatár (a jelenlegi létszám fele) már olyan mértékű létszámcsökkentés, amely egyértelműen maga után vonná az Országgyűlés belső szervezetének átalakítását is, így az aláírásgyűjtő ív hitelesítését meg kell tagadni.

Erre tekintettel az OVB a kérdés hitelesítését egyhangúlag, 7:0 arányban megtagadta.

(Dr. Poczkodi Balázs OVB tag távozásával a jelenlévő testületi tagok száma 6 fő.)

II. Egyebek

II.1. F. J. állásfoglalás kérése

A beadvány több, a helyi népszavazás aláírás gyűjtésével kapcsolatosan felmerülő kérdést feszegetett.

Az OVB egyhangúlag, 6:0 arányban megállapította, hogy állásfoglalás kiadása nem indokolt, az OVB elnöke levélben válaszolja meg a beadványban feltett kérdéseket.

II.2. B. J. állásfoglalás kérése

A beadványozó a Ve. 115. § (1) bekezdésének, illetve a Ve. 4. § (1) bekezdésének az értelmezését kérte a két jogszabályhely egymáshoz való viszonyát illetően.

Az OVB egyhangúlag, 6:0 arányban megállapította, hogy állásfoglalás kiadása nem indokolt, az OVB elnöke levélben válaszolja meg a beadványban feltett kérdéseket.